

sig een reel Ting, ikke en eneste Ting, som ens Tanker kunde fæste sig ved, og hvor man kunde sige: Det er rigtigt, eller: Det er forkert. Alt, hvad det ærede Medlem har sagt, er løbet ud paa at holde en Agitations-tale, som kan gøre Virkning udenfor denne Sal, men som i Virkeligheden ikke har det mindste at gøre med den Sag, vi forhandle. Jeg gad vide, om ikke enhver, der har hørt det Foredrag, det ærede Medlem holdt i Gaar, er gaaet lige saa klog herfra, som han kom hertil, ikke har faaet den mindste Oplysning af det ærede Medlem om det, som han talte saa længe og saa vedholdende om. Og jeg er vis paa, at det, det ærede Medlem har sagt i Dag, heller ikke har gjort os en Smule klogere. Jeg tror ikke, at jeg i den Henseende dømmes anderledes end de andre Medlemmer (*Marott*: Jo!). Ja, de højtærede Socialdemokrater ere naturligvis enige med deres Partifælle, men de have maaske ogsaa hørt hans virkelige Visdomsord tidligere, de have maaske hørt det, han mener om Sagen, indenfor deres egen Kreds, men saa sandelig have de ikke hørt noget, de skulde blive stort klogere af — dertil har jeg for megen Respekt for dem — her under denne Debat.

Det første, som det ærede Medlem bebrejdede mig, var, at jeg havde fremstillet Forholdene paa Lolland, som om de vare glimrende for Arbejderne og jammerlige for Roedyrkerne. Jeg vil bede det ærede Medlem om, naar han gengiver, hvad jeg har sagt — jeg vil ikke sige da at gengive det loyalt, men om han ikke vil høre efter, hvad jeg siger, og saa gengive det, jeg har sagt, rigtigt. Jeg har ikke med et eneste Ord antydnet noget saadant, som det ærede Medlem paastod, jeg har aldeles ikke talt om det Forhold. Jeg har kun protesteret mod den uhyrlige Paastand af det ærede Medlem, at Polakernes Boliger paa Lolland mest lignede St. Johannes Sogns Ligkapel fyldt med Lig ved Siden af hinanden. Naar det ærede Medlem fremsætter en saa uhyrlig Paastand, maa jeg have Lov til at modsige den, uden at det derfor skal lægges mig i Munden, at jeg har talt om, hvor udmærket Polakkerne havde det. Det har jeg slet ikke talt om. Derimod har jeg berørt, at Forholdene i England ere daarligere end hos os, og det ved det ærede Medlem dog vist ogsaa meget godt. Det ærede Medlem vil ikke sige det, jeg generer mig ikke for at sige det, for jeg ved ikke, hvorfor man skal lægge Skjul derpaa. Det er en given Ting, at Forholdene i England for lignende Arbejdere ere daarligere end hos os. At det skal udlægges, som om jeg fremstiller Arbejdernes Stilling som udmærket og Roedyrkernes som

daarlig, er dog virkelig et stift Stykke, og det skulde det ærede Medlem undse sig ved — jeg vilde i alt Fald, hvis det var mig, ikke være meget glad ved at have udtalt mig paa den Maade.

Det ærede Medlem siger, at det er noget taabeligt noget, naar man spørger om, hvor Fabrikkerne ville faa Roer fra, naar Roedyrkerne sige sig fra. Men det er dog et ganske naturligt og rimeligt Spørgsmaal. Naar det ærede Medlem har sat sig til Op-gave at gøre Sukkerpriserne smaa, er den naturlige Følge deraf dog den, at Priserne paa Roerne ville blive mindre, end de ere i Øjeblikket. For det ærede Medlem vil dog ikke tro, at det skulde være muligt for Staten at drive Fabrikkerne billigere, end det er muligt for den nuværende Direktion, det tror dog vistnok intet Menneske paa, tværtimod, Statsdriften vil blive langt dyrere; der er jo endogsaa dem, der sige, at det altid er Tilfældet med Statsdrift, men her er det i alt Fald ganske klart og tydeligt, at det vil være Tilfældet, da Staten ikke sidder inde med de Betingelser for at drive Fabrikkerne, som Sukkerfabrikernes Bestyrelse allerede nu sidder inde med og ogsaa i Fremtiden vil sidde inde med. Det Spørgsmaal ligger derfor meget nær: Hvad vil man gøre, naar vi ikke ville levere Roer, vil man ekspropriere vor Jord? Det ærede Medlem, der sidder foran mig (*Sigvald Olsen*) siger: Ja, men jeg svarer dertil, at det varer dog vistnok en Stund endnu, og der bliver dog vist meget forskellige Meninger om den Sag, og saa faa vi jo at se, hvem der bliver den stærkeste.

Det ærede Medlem (*Hans Nielsen*) sagde: Der er Grænser for, hvad man kan sige. Jeg vender dette Ord om til det ærede Medlem: Der er virkelig Grænser for, hvad man kan tillade sig at sige, og jeg synes, det ærede Medlem har overskredet disse Grænser i en overordentlig betydelig Grad; jeg synes, han har sagt meget mere, end han Mand og Mand imellem vil kunne staa ved. Noget af det, han sagde, og som jeg benægtede var Tilfældet, var, at Roedyrkningen drev Befolkningen i Landflygtighed. Dette søgte han at bevise, det er, havde jeg nær sagt, vist det eneste Bevis, han har søgt at føre, og dette Bevis blev skam ogsaa derefter. Beviset skulde bestaa i, at man dyrker Roer paa Lolland, og Tilvæksten i Befolkningen er ikke saa stærk der som i de andre Provinser. Er det nu ikke, som jeg siger, at det er et ganske bagvendt Bevis; det beviser intet som helst, og hvis det ærede Medlem vil komme ud i en fornuftig Forsamling med et saadant Bevis, saa er det